

Federaal Agentschap
voor de Veiligheid
van de Voedselketen

Interpom 29/11/2010

Ir Walter VAN ORMELINGEN

Ir David MICHELANTE

Disclaimer ivm de voorgestelde slides:

- Alleen de belangrijkste aspecten worden voorgesteld
- De samengevatte vorm van deze presentatie zou tot een verkeerde interpretatie kunnen leiden
- Alleen de wetgeving telt

Interpom 29/11/2010

Nieuw fyto sanitair beleid voor :

- aardappelcysteaaltjes***
- hoevepootgoed***

Interpom 29/11/2010

***I. Nieuw KB Globodera
van 22/6/2010***

—

***Bepalingen
over
aardappelen***

Globodera: KB 22/6/2010

- omzetting van Richtlijn 2007/33/EG van 11 juni 2007 betreffende de bestrijding van aardappelcysteaaltjes (tot opheffing van Richtlijn 69/465/EEG)
- Van kracht vanaf 1/7/2010
- Cysteaaltjes blijven quarantaineorganismen,
- Maar dit beoogt slechts om “hun verspreiding te bepalen”, “de populaties te verminderen” en “hun verspreiding te beperken”
- Een hele reeks nieuwe aspecten en versterking van harmonisering in de EU.

Globodera: soort en levensvatbaarheid

- *G. rostochiensis* en *pallida*
  - Bij positieve resultaten : verplichting om de soort te bepalen
- Positief resultaat = aanwezigheid van levensvatbare cysten

Globodera: “veld”

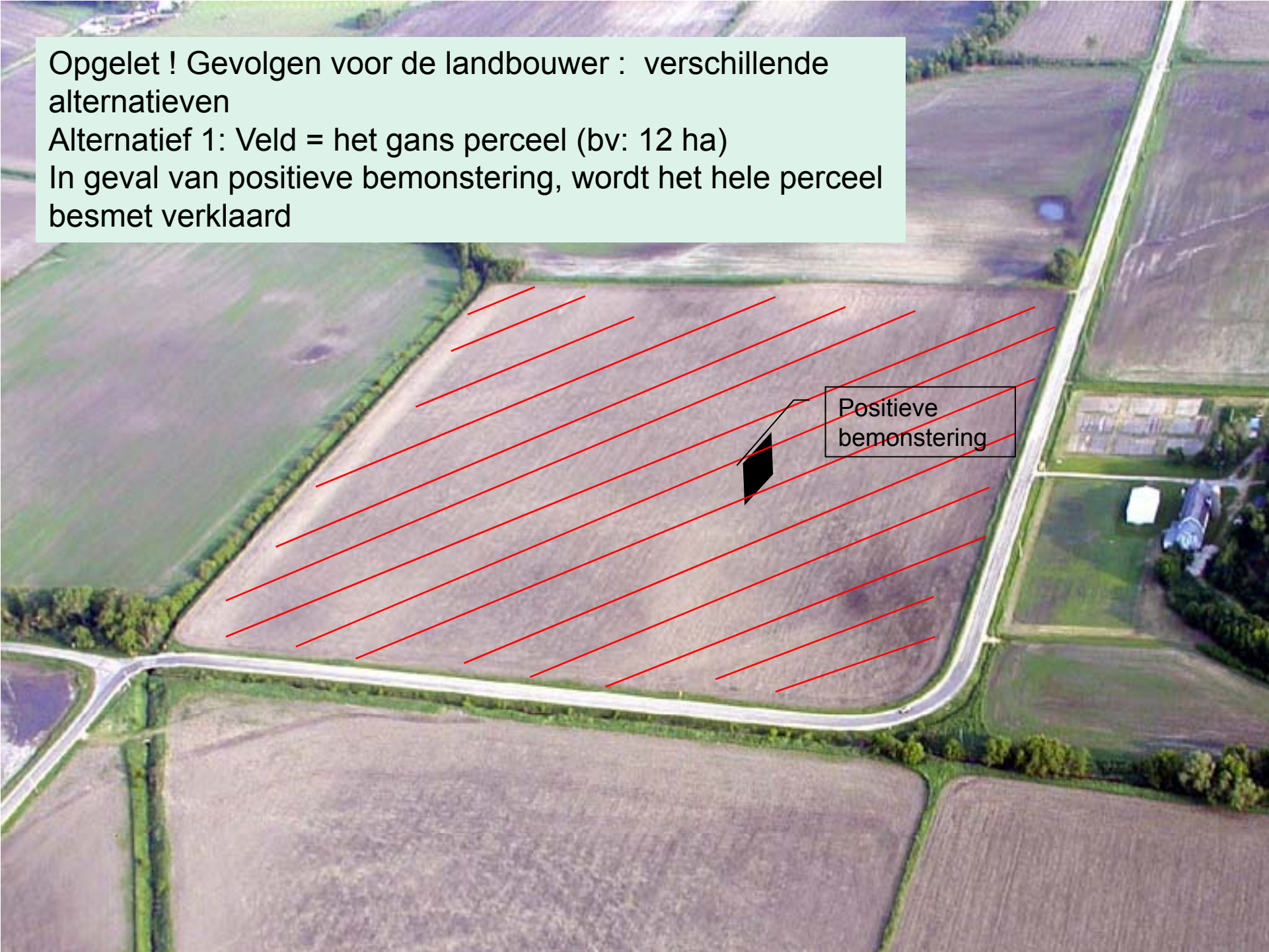
- Definitie van “veld” door elke Lidstaat
- In België :
  - **perceel grond, duidelijk gesitueerd en afgebakend** binnen een plaats van productie, waarop planten werden, worden, of zullen worden geteeld die bestemd zijn om handelswaar te vormen **en dat, wanneer het werd onderworpen aan een bemonstering in het kader van een officieel onderzoek of een officiële survey, een ondeelbaar geheel vormt ;**

Opgelet ! Gevolgen voor de landbouwer : verschillende alternatieven

Alternatief 1: Veld = het gans perceel (bv: 12 ha)

In geval van positieve bemonstering, wordt het hele perceel besmet verklaard

Positieve bemonstering

Alternatief 2:

Veld = 1 ha (1/12 van de veld van 12 ha)

Bemonstering in “vierkanten” velden

Bij geval van positieve bemonstering, wordt een brede rij besmet verklaard

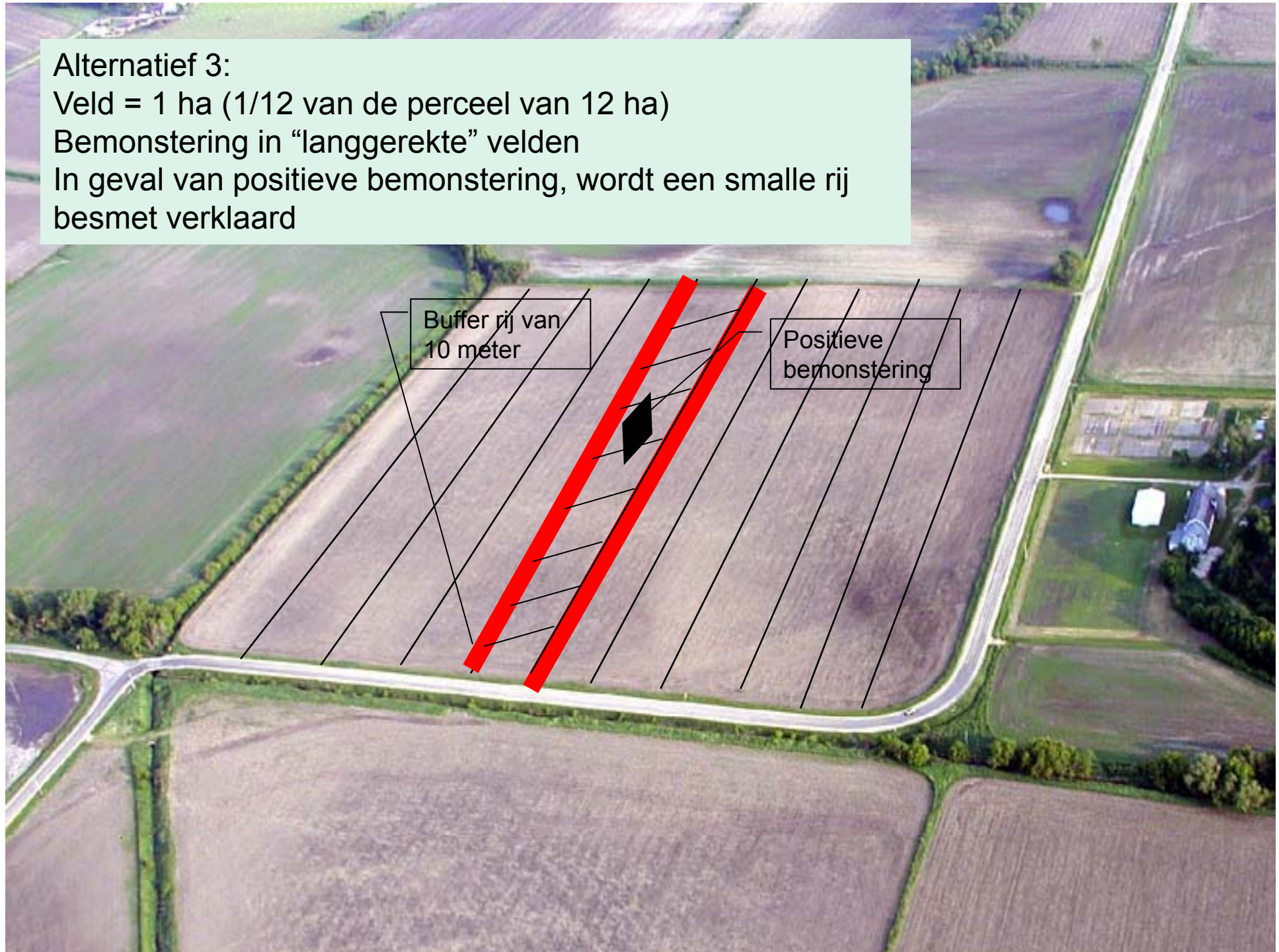

Alternatief 3:

Veld = 1 ha (1/12 van de perceel van 12 ha)

Bemonstering in “langgerekte” velden

In geval van positieve bemonstering, wordt een smalle rij besmet verklaard

Globodera:

Geharmoniseerde bemonsteringsprocedure

- **Aardappelpootgoed**

- VOOR opplant
- 1500 ml /ha - 100 boormonsters/ha (volgens raster min5 x max20)
- Teruggebracht tot 500ml/ha (maar altijd 100 boormonsters/ha) als:
  - geen aardappelen sinds 6 jaar voor de test of ;
  - geen (levende) cysteaaltjes tijdens de laatste 2 officiële tests met 1500 ml of;
geen (dode of levende) cysteaaltjes tijdens de laatste officiële test met 1500 ml;
EN geen waardplanten
- Grote percelen (> 8ha)
  - 500 ml/ha voor de bijkomende ha.
(het gemiddelde bemonsteringsgehalte zal op het volledige perceel worden toegepast)

Globodera: Bepaling van de verspreiding

- **Survey - consumptieaardappelen**
  - **0,5%** van de oppervlakte consumptieaardappelen ofwel +/- 350ha
    - Doel: de verspreiding van de besmetting bepalen
  - Wanneer ?
    - Voor de maand april van het jaar dat volgt op het productiejaar
  - Waar ?
    - In verhouding tot de productiedichtheid van de aardappelen

Globodera:

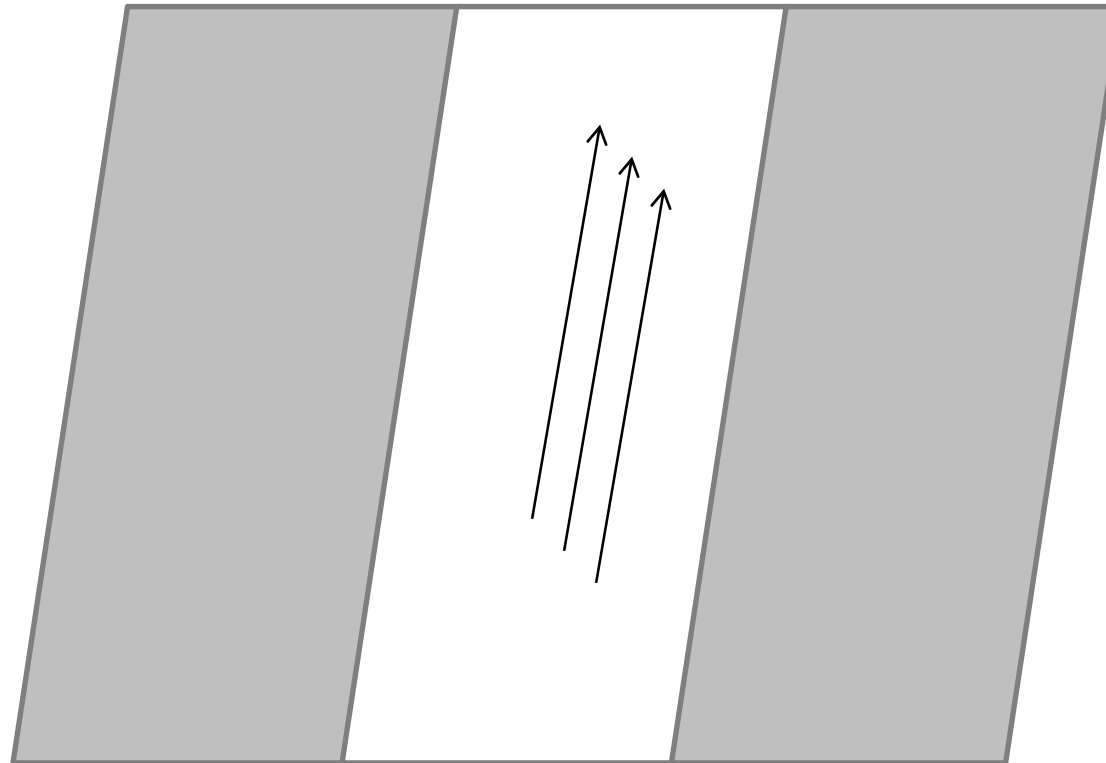
Bepaling van de verspreiding

- **Survey - consumptieaardappelen**
  - Hoe ?
    - 1 ha / perceel
    - Op de rand van het perceel (+ 10m), in de voornaamste richting van bewerking van de grond.
    - 500 ml/ha - 100 boormonsters/ha (volgens raster min5 x max20)
    - OF 500 ml/ perceel – gerichte bemonstering op symptomen
    - OF 500 ml van de aanhangende grond per partij (als perceel waarvan de aardappelen afkomstig zijn, gekend is)

Globodera Survey

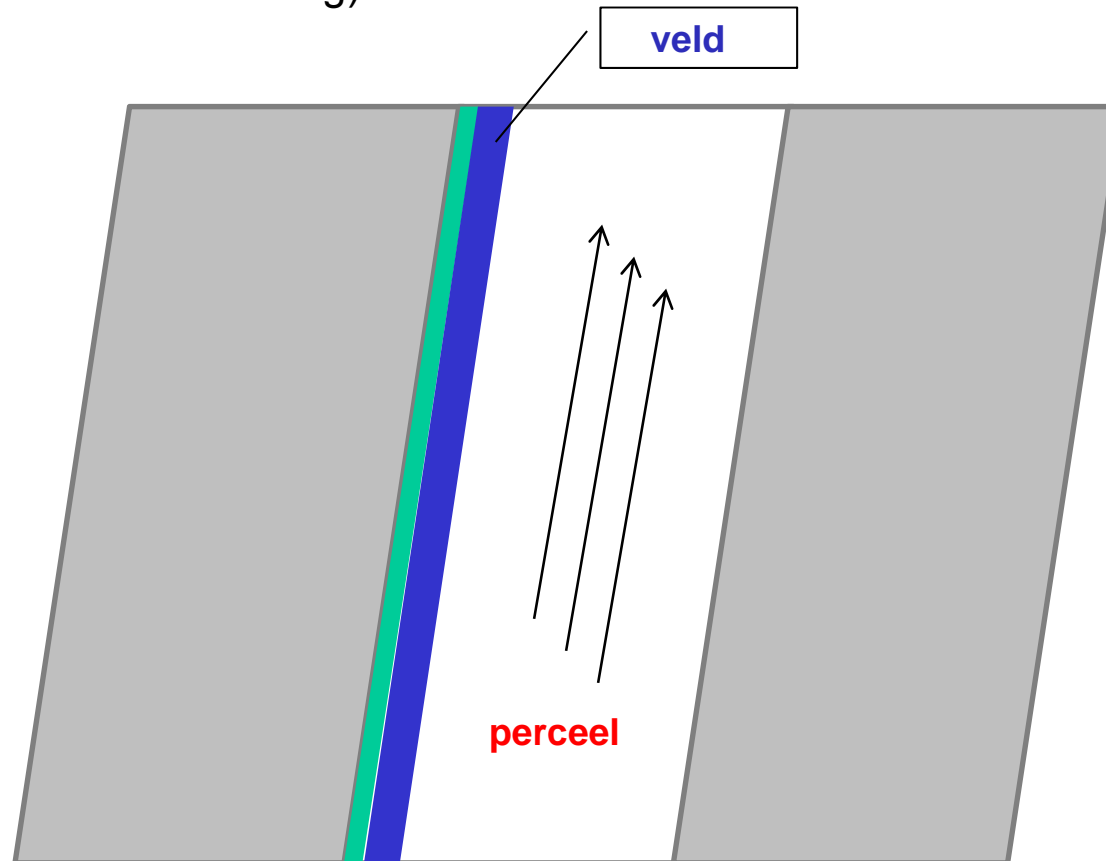
Eén monster nemen per

lengte=evenwijdig met de beplanting ↑↑↑; breedte=loodrecht op de beplanting

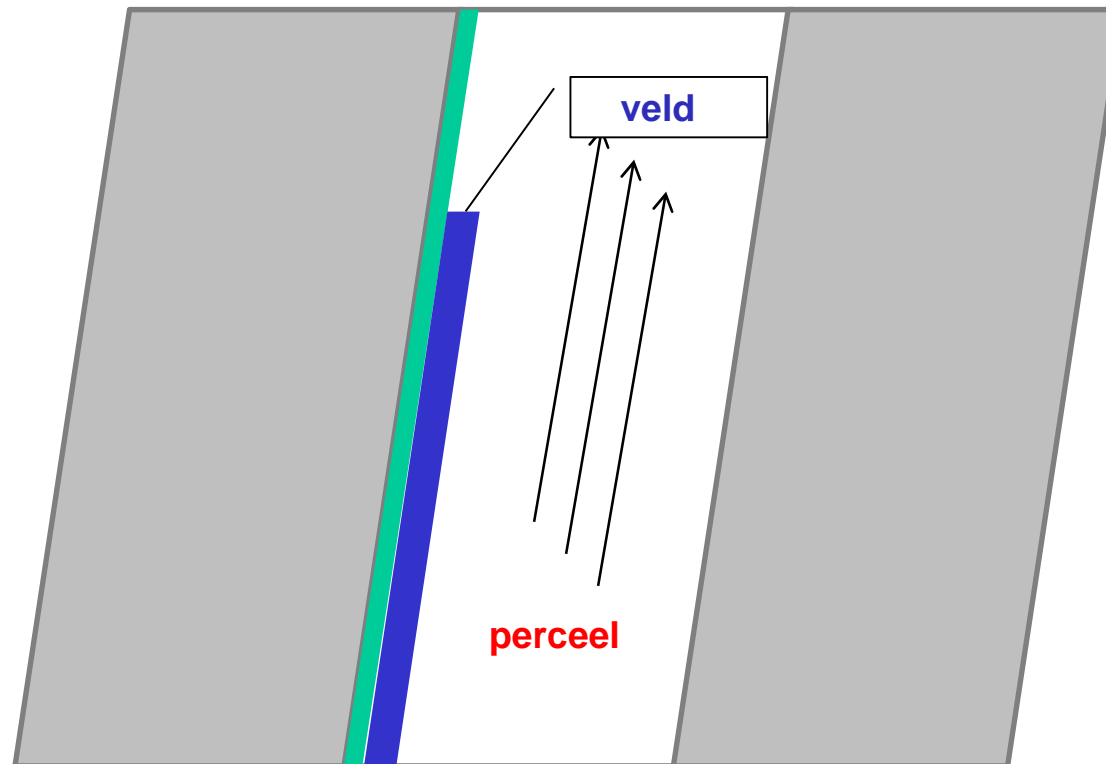
Eén monster nemen per perceel op een “veld” (deelperceel) van 1 ha gelegen op 10 m van de rand van het perceel en indien mogelijk over de gehele lengte van het perceel (lengte=evenwijdig met de beplanting; breedte=loodrecht op de beplanting). Er dienen ten minste 3 bemonsteringsrijen per veld voorzien worden (ten minste 20 m tussen de eerste en de laatste rij van monsterneming).

Geval 1: hier is het mogelijk om 1 ha te bemonsteren over de gehele lengte met minstens 3 bemonsteringsrijen

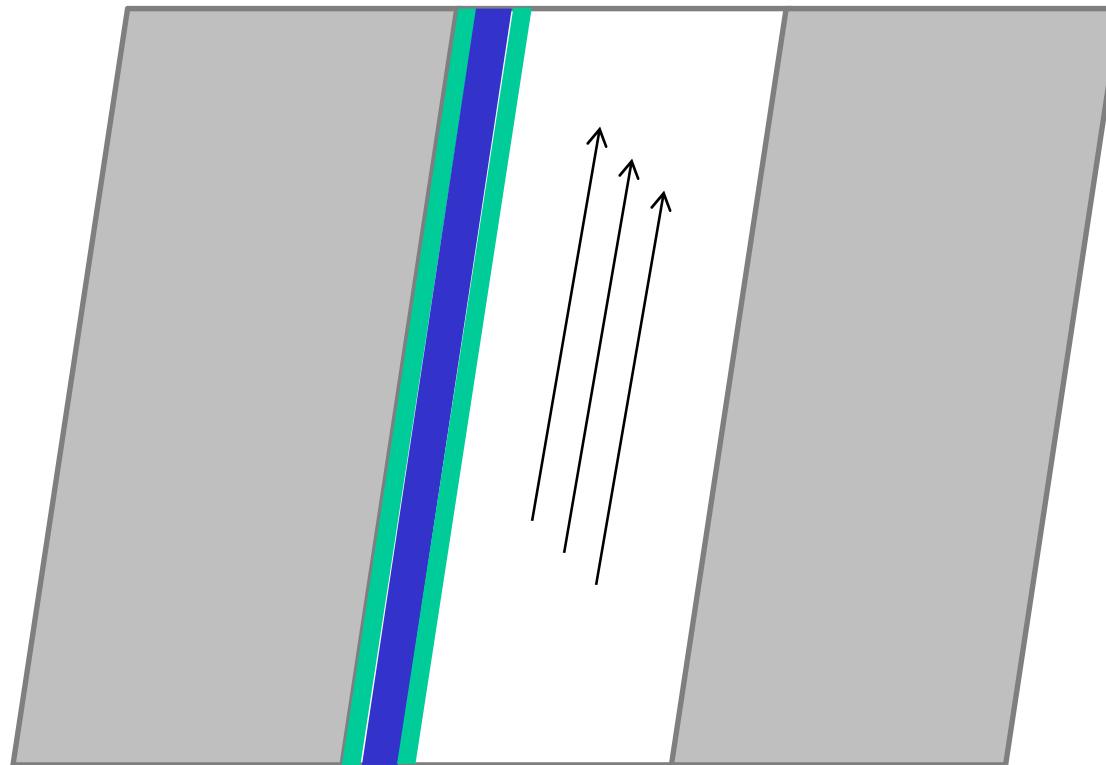
Eén monster nemen per perceel op een “veld” (deelperceel) van 1 ha gelegen op 10 m van de rand van het perceel en indien mogelijk over de gehele lengte van het perceel (lengte=evenwijdig met de beplanting; breedte=loodrecht op de beplanting). Er dienen ten minste 3 bemonsteringsrijen per veld voorzien worden (ten minste 20 m tussen de eerste en de laatste rij van monsterneming).

Geval 2: hier is het niet mogelijk om 1 ha te bemonsteren over de gehele lengte met minstens 3 bemonsteringsrijen: de lengte van het “veld” is korter dan de lengte van het perceel

In geval van aanwezigheid van levensvatbare cysten zal de geregementeerde zone de gehele lengte van het perceel omvatten en in de breedte, **de gehele breedte van het bemonsterde veld** , aangevuld met **twee bufferzones van 10 m** breed, omvatten.

Voor Geval 1 EN 2: de lengte van de geregementeerde zone is gelijk aan de lengte van het perceel.

Globodera: hoeveepootgoed

- Plantenpaspoort met verplichting om ook hoeveepootgoed te analyseren
  - behalve als dit wordt bewaard en gebruikt op **dezelfde “productie-eenheid”** = niet in het verkeer gebracht
  - In België :
    - « *productie-eenheid* » : het functioneel samenhangend geheel van opslaginfrastructuur en gronden gelegen in de gemeente waar de activiteit door middel van een adres is geïdentificeerd, alsook in de aangrenzende gemeenten.

Opslag: in een eigen infrastructuur en in eigen gebruik

Globodera :

* Besmette verklaarde **velden** – scope wetgeving

- Verbod om hiervan pootgoed voort te brengen (hoevepootgoed inbegrepen)
- Consumptieaardappelen toegelaten indien :
  - Toepassing van het officieel bestrijdingsprogramma (KB 22/06/2010) gericht op het VERMINDEREN van de besmettingsgraad
    - Resistent aardappelras ... aan geïdentificeerde pathotypes !!!
→ de meest resistente beschikbaar voor elke bestemming (**officiële lijst**) en/of
    - Gebruik van nematicides en/of
    - Lokplantras
- Vrijgave van het perceel :
  - Na 6 jaar : als de analyse negatief is (dus gunstig)
  - Na 3 jaar : als bestrijdingsprogramma + negatieve analyse

Globodera :

* Andere besmette verklaarde **velden** buiten de scope wetgeving

(voornamelijk, door de technische organismen, alleen voor consumptie aardappelen)

– Meldingsplicht

Of registratie in het register van de schadelijke organismen

- datum, identificatie van de percelen, analyseresultaten en toegepaste maatregelen

– Bestrijdingsmaatregelen : de maatregelen voorzien in het KB Globodera van 22/6/2010

(zie ook voorgaande slides)

– Controles in het kader van algemeen Inspectieprogramma Hygiëne – traceerbaarheid – registreaties

- 10% van de producten van aardappelen / jaar

– Geen officiële besmetverklaring

Globodera:

- Besmette partijen

- Maatregelen gericht op het minimaliseren van de risico's van verspreiding
- Pootgoed
  - ✓ Uitplanting verboden (zelfs voor hoevepootgoed)
  - ✓ Tracering naar het perceel
  - ✓ Momenteel geen enkele ontsmettingstechniek officieel goedgekeurd

Globodera :

- Besmette partijen

- Consumptie aardappelen bestemd voor industriële verwerking of sortering
  - onderneming goedgekeurd met procedure voor beveiligd afvalbeheer
  - + export verboden
    - + vervoer naar andere Lidstaten onderworpen aan het akkoord van hun fytosanitaire autoriteit
  - Geldt voor de officieel verklaarde partijen evenals voor al de andere besmette partijen
  - Voor de besmet verklaarde partijen in het kader van de scope KB: **tracering naar het perceel**

Globodera :

- Besmette partijen

- Consumptieaardappelen rechtstreeks verkocht aan consument of bestemd voor diervoeding
  - geen voorschriften

Globodera: andere betrokken planten

- Voorschriften voor planten bestemd voor opplant van bijlage 1 van het KB Globodera van 22/06/2010:
  - waardplanten (bijlage I,1) : niet van toepassing in BE (tomaten, aubergines, paprika's, ...) geteeld in open veld.
  - of planten met wortels (bijlage 1, 2) : plantgoed van prei, bieten, kolen, aardbeien, asperges en verscheidene bolgewassen , wortelknollen of wortelstokken (uien, sjalot, dahlia, tulpen, enz.)
- Voorschriften voor de andere planten bestemd voor de opplant en geteeld in koude grond (bijlage IV.A.II, punt 24 van het KB 10/8/2005)
  - Tot nader order, o.a. boomkwekerijgewassen

Interpom 29/11/2010

II. Hoevepootgoed KB van 18/8/2010

Hoeverpootgoed

- “Hoeverpootgoed”:
  - Niet-gecertificeerd pootgoed dat enkel wordt gebruikt (= uitgeplant) door diegene die het heeft voortgebracht
  - Bestemd voor de productie van consumptie of pootgoed (fyto-sanitair risico +++ !)
- **Komende sleuteldata :**
  - Eerste aangifte voor de pootgoedproductie: voor 31 mei 2011
  - Laatste aangifte volgens het oude regime (voor het gebruik van het pootgoed): voor 1/3/2011

Hoeverpootgoed “dat niet wordt vervoerd”

- Voorwaarden:
  - opslag:
    - in infrastructuur die eigendom is van de producent,
    - inbegrepen in de productie-eenheid van oorsprong
    - en uitsluitend voor eigen gebruik
  - Herplant op een perceel binnen de productie-eenheid waar het potgoed van afkomstig is
- **“productie-eenheid”**: *het functioneel samenhangend geheel van opslaginfrastructuur en gronden gelegen in de gemeente waar de activiteit door middel van een adres is geïdentificeerd, alsook in de aangrenzende gemeenten .*

Hoeverpootgoed “dat niet wordt vervoerd”

- Toezicht :
  - Geen plantenpaspoort
  - Geen verplichte analyses ten laste van de operator
  - Monitoring ten laste van het FAVV :
    - bruinrot (RASO) en ringrot (Cms) : 100% (2monsters/partij)
    - Globodera : +/- 50 percelen/jaar

Hoeverpootgoed “dat wordt vervoerd”

- Wanneer de hierboven vermelde voorwaarden niet zijn gerespecteerd
- Officiële toezicht van de productie
  - Erkenning van de producent : gebruik plantenpaspoorten
  - Verplichte analyses ten laste van de producent :
    - Globodera : officiële bemonstering van het perceel bestemd voor de productie van pootgoed VOOR het uitplanten
    - Officiële bemonstering Raso, Cms: bij opslag (2 monsters/partij)

Hoeverpootgoed

Meldingsplicht – 2 luiken:

- Voor 31 mei van het jaar dat het is voortgebracht
  - Ras, hoeveelheid en oorsprong van het uitgangsmateriaal
  - + identificatie van het perceel waarop het is voortgebracht
  - + opslagplaats van het hoeverpootgoed
  - + identificatie van het perceel waar het zal worden herplant
- Voor 30 november van datzelfde jaar :
  - Indien wijzigingen (opslagplaats en/of plaats van herplanting)

